

نومرو: ۱-۷۸

اداره خانه

ایستانبول، جفال اوغلنده

دائرة اجتہاد

Idjtihad Constantinople

دوردنچی سنه

حریت فکریه یه خادم

پنجشنبه کونلری چیقار اجتماعی، ادبی مجموعه

مدیر مرخص: الرهامی صفا

۲۹ آغستوس ۱۳۲۹

آبونه

سنه ک آلتی آیلق

تورکیا ایچین: ۵ غروش ۳۰ غروش

ممالک اجنبیه ایچین ۱۵ فرانق ۸ فرانق

نسخه سی ۵۰ یازده

تاریخ استقبال

جلال نوری بك برادر من «تاریخ استقبال» عنوانی كتاب مهمی بك یقینده نشر ایدیور. بآثر فوق العده نك بر نثنی كوزدن كچرك . قارئلر منه قارشى ادعا ایدیه یلیرزكه «تاریخ استقبال» جلال نوری بكك الكبارلاق اثری در . كتاب اوچ قسمة منقسمدر: قسم اول مسائل حاضرہ فكریهیه ، قسم ثانى مسائل حاضرہ اجتماعیهیه ، قسم ثالث مسائل حاضرہ سیاسیهیه دائردر . برنجی قسمة عقائد حاضرہ نك لزوم تعدیلنه عائد بك مكمل بر فصل اولدینی كیی صنوك قسمة كی . تاریخده اتحاد وترقى واستقبالده اتحاد وترقى عنوانی فصللر جالب اهمیتدر .

تركز «تاریخ استقبال» ایله ماده غائب ایتدكلىرى معنا قازانیورلر . اثر ك شاعرانه اولان مقدمه سنی بونسخه مزه درج ایدیورز :

«تاریخ استقبال» مك پلاتی حاضرلق ایچون ، كویده ، دكزه ناظر اوطه مك بالقوننده ، كیجه یاریسنه یقین بر زمانده ، تفكراته طالمش ایدم . هیچ برسس ، هیچ بر طالغه ، هیچ بر قاییق سكونی اخلال ایتدیوردی . آی ، كائناتك بو حضور تامنی اصلا بوزما مق اوزره ، بكقوزه جوار اولان تپدن طلوع ایتدی . ثانیه دن ثانیهیه یوكسلیدی . سسز ، صداسز سمای ذی فسحتك كوردیكمز قسمنی فتحله ، دكزلرده ، بكس سیمینی ایله حاكم اولدی . ییلدزلر ، كهكشان ، قمر ك مظفریتی ایله اهمیتلرنی ، بارلاققلرینی غائب ایدیورلردی . قرالتی ایچنده ، سیاه ، نورسز ، اسكى بر قارغوبوط كوروندی . فقط ، اوده ، بر محجوب وضعیتده ، یواش یواش ، كیزلی كیزلی ، حصار چپتدن كلوب طرابیه سمتیه طوغری كیندی . دیه ییلیرم كه سكون وسكوتی بوزدهمدی . بر قاچ دقیقه صكره بر كیجه قوشی هر نصله بریردن قویوب ، بر شهاب ظلمانی كی ، صاوشدی كیندی . حضور وسكون ارتق قطعاً عالمه فرمان فرما ایدی .

ذهن ، بر مدت ، آواز ووسكى نك حریم روحانیتی اولدی : قارشیده یالکز قرص قمری ، قراكلق بكقوز وپاشا باغچه ساحلی ، دكزی ، سرو سیمینی ، بی مجال

اوزاقده كیدن ویا كیده مهین یلكنلى كمی نی دكل ، آرقه مده كی تپهده ، مرحالده بنم بانقونندن دها كوزل بر نظیارتی اولسی لازم كلن بر كرسی سدید استغراقده ، روس صنعتكار طبیعت مفتونك روح حیراتی كوریوردم .

دائماً تاریخ استقبالی دوشونمكده ایدم ؛ دائماً ، مجنونانه ، ماضی وحالی ، قدر واستقبالی محیط اوله جق بر دستور آرامقله مشغولدم . او ائاده ، مكنوناده ، بر اهتزاز حس ایتدم . آفتاب ، طاغیر ، انجم ، دریا بر آز قیبرداندی . عمومی بر زلزله ایله عالم صاریلیر كی اولدی . یالکز بنم مفكرمه یرنده ثابتقدمدی . بولندیغم محل چوكدی ؛ سسزجه ییقلدی . حضور وسكون ایله یوارلتیوردم . بر مدت یوارلندم . فقط تلاشده ویا قورقوده دكلدم . اوركمیوردم . ینه عینی قمر ك تنویر ایتدیكى بر نهر ساحلنه هبوط ایتدم . هوا صیجاقدی . عظمتی بر نهر آهنگله آقوب كیدیوردی . اورادهده كیمسه لره تصادف ایتدم . قارشى ساحلده ، حرماقلرك آره سنده ، باصره ومفكره یی اعجاب ایدمك بر اسلوبده پایلمش بر بنای مهیب كوردم . خلی یورویوب دره نك اوسرایه موازی ساحلنه قدر كیتدم . اورادن سرایك منظره سی دها طنطنه لی ایدی . بیکلرجه صمائی ستون ، هیتلی دیوارلر ، هایون طرز بر قیو ، آكمنتهی اولان مهیكل بر شهرا ، هرایكى طرفنده كی آبدلر ، دیکلی طاشر ، جداً ولهذا بر منظره تشكيل ایدیوردی . بنجه ، او زمان ، غایه امل ، نهری كچمك ، بومعجزه صنعت ، هر نه ایسه ، آنك حریمه كیروب اوراده كی محیر العقول شیری ده كورمكدی . اوزون مدت باغردم ؛ طویان اولدی . بونكه برابر مائی بر آیدینلق سرایك پنجره لرندن فشقیوریور ، وء بك دربندن غایت آهنگدار و بانغین بر موسیقی صداسی كنیوردی . استرحامكارانه تكرار باغردم ؛ هیچ كیمسه امدادیمه شتاب ایتدی . نو مید و مأیوس تام آغله جق بر حاله كلدیكمده ، بك اوزاقدن ، بر صندال قرارلیتی كوزمه ایلشدی . یوكسك سس ایله استمداد ایتدم . نهایت صندال

بولديغ يره يئاشدى . سيم سياه فقط كوزل وروحانى
صفت بر زنجي ، ديلي آكلامديغى حالده ، بنى صندالنه
آلدى و برقاچ كورك چكد كدن صكره سرايك خالى ريختنه
براقدى . يقيندن منظره ده اعظملى ايدى . بنى برخشيت
آلدى . جسم و شخصيت پك كوچولدى . بوتنها فقط
ذى احتشام قصر معلاده عادتا اوتانيوردم . ديوارلرده كى
منقوشات جانلامغه آماده بر حالده كنى كورينيوردى .
هرچه بادآباد قبودن ايجرى يه كيردم . اورالرى بذاته
ضيا داردى . بعضاً صارى ، بعضاً بارلاق مائى بر ضيا ،
بى انتهاييه رمزاو لان او هندسى و بديع متسلسل سالونلرى ،
يتمز توكنمز قوريدورلرى تنوير ايدى يوردى .

برخلى مدت يورودم . محجوبانه و والهانانه يورودم .
حيران و متحسر يورودم و دوشوندم . اوزاقده ، برآز
قويتو بر كوشده بر اثر حيات كورور كى اولدم . خيزلى
آديملرله اوسمه طوغرولدم . ديوارلرى ، طاوانى ،
دوشمه نه تنى و بتون مفروشاقى طاشدن بر كنشجه اوطه نك
اوجنده صاحبي ، صقالى ، بيني مطروش فقط اختيار
اولديغى حال و شانندن آكلاشيلان بر ذات قالين و آغير
بر طومار آچمش ، مطالعه يه غرق اولمشدى . ناصيه سندن
بر اريب ذو حكيم اولديغى آكلاشيلوردى . مطالعه سى
پك دقتلى ايدى . اوقويور ، هم محاكمه ايدى يور ، همده
ذهنده بر طاقم يكي معادلات فكر يه قرارلشدير يوردى .
بر دقيقه پير حكيمك حضورنده وجه صيحنى تدقيق
ايتدم . بر رو يادن اويانيور كى ، اختيار ، آياق سندن
متأثر اوله رق مطالعه سنى براقدى . صميم روخندن بر سلام
ابداليه بنى دلسير التفات ايتدى . يانه اوطوردم . هيچ
كورمديكم بر اسلوب معماريده ، كوزل و دبده لى براوطه ،
ديوارلر اينجه منقوشات ايله مزين . حاصلى بنم ايجون
يپ يكي بر ساحه تقدير ! لين و متمبسم بر طور وادا ايله
حكيم كيم اولديغى ، زهردن كلديكى ، حل ايديله جك بر
مشكلم ، اسعافه شايان بر املم ، قابل دفع بر احتياج
اولوب اولمديغى صوردى . آندن اول بن ، كنديسك

هانكى ذات على اولديغى سؤال ايتدم . هر دم متزايد بر
صميميت اخلاصكارانه ايله ، اريب :

— اوغلم ، بنم اسمم تيممه سدر . ياشم طقتسان ايكيدر .
فرعون عظيم الشان شوكتلو عظمتلو ولى نعمت عالم معبود
احق واتم لايموت مطلق واجب الوجود باحق طوطوموزيس
حضر تليزنيك وزيرى ، كاهنى و وقعه نوييسى . وقوعات
حادثه بنى ضبطه مأمور اولديغى كى ، قصص ماضيه بنى ده تحقيق
و تحرير رجله وظائفم دندر . بوسراى ، فرعون حضر تليزنيك
اقامتگاه شتوبلريد . بتون حياتم ، بوراده ، مطالعه و ثائقه
وقف ايدلشدر . شو كورديكك طومارلك ايجندن بنى
نوعمزايجون استفاده بنى موجب حقائق استخراجيله مشغولم .
متأهل دكلم . اولادو عيلم ، اقربا و تعلقاتم يوق . حرص
و آمالندن منزهم . يكانه آرزوم جمله يه فكرآ استفاده بخش
اولمقدرد . سن كيمسك ، بوديارك اهايسنه بكره ميورسك .
البته اوزاق يرلردن ، بزد مجهول اقليملردن كليورسك .
اورالردن عجبا نه تحفه استغراق كيتردك ؟ بنى شمديدن
دها اعلا ايديله جك بر سر و حكيمته مظهر ميسك ؟ معبودك
كيمدر ؟ اشتغالاتك نه كى ماده لر در ؟ بودهر بنى بقاده
بدبختيسك ، يوقسه طالعك سكاياورمى ؟ بندن بر معاونت
ايسته ريمسك ، مشكلك نه در ؟ سكا فارشى نه كى بر وضعيته
بولونملى يم كه مهما امكن اكداريكى تهوين ، آذواقكى تزييد
ايديم ؟ سويله اى عزيز اوغلم !

حضرتك ألىنى اوېدم و كمال سكونته حالى عرض
ايتدم :

— استاد على خصلت ! بن شمالده آق و قره دكر ك
ملتقاسنده ترك حكومتك پاى تختى ، قسطنطينيه دنيلن شهر ك
سكنه سندنم . بدبخت فقط شواله رده سق ، مظلوم فقط على
جانب بر قومك اولادندم . هجرى اوز در دنجى عصرده
ياشيورم . صنعتم تحرير در . استقبالك تاريخى يازمق
هوسنه دوشدم . شعاع نظرمى آت يه ارجاع امله
دوشونيوردم ، هر نصله ، طالع بنى يدى بيك سنه اوله ،
بوسراى خشيت احتوايه ، و جوق شكر ، سرك كى ، مزايى

جليلهسى ناصيه سنده لمعان اولان برفيلسوف عالينك آشيانه
آندى. سزكه شوپايروسلى، طومارلى، هيه روغليغلى،
شرقدن كلش وناق ميخيه ي، براهما علمندن جلب ايدلمش
آنارى مطالعه ايدنيورسكز، بكاسويليكنز، استقبالدن خبر
ويريكنز. تام اجراى كهانت ايدجك محلدز. ملتمك
آيسنى دوشونه دوشونه استقبال دينلن هيو لاي ذى نقابه
حيران اولدم. بن آكا ياقلاشمق ايسته دكجه اوبندن
اوزاقلاشيور؛ بن آنك نقابنى قالديرمق ايچون چابالديجه
اوبرمقداردها احتجاب ايدنيور. استادم؛ ايجه دوشونيورم.
كوربيورم كه دنياده هر بر وقعه نك برسبي، بر نتيجه سى
وار. مقدمه و خاتمه دن مجرد عالمده هيچ برشي يوق.
بوكونكي بر حادته يوم تكوينده ميدانه كلش بر فعله منتهى
اوليور. و بوكونكي برواقعه نك اثرى حشره قدر دوام
ايدجك. ماده و قوت طوغوب اولمديكي، هر وقت خلاى
مطلقده تبديل شكل ايد ايد يوارلنديكى كبي اسباب
و مؤثراتده بربري ولى ايدنيور. عمان بي كرانه آتلمش
برطاش نصل بر كوچك دائره تشكيل ايدر، آندن صكره
اوخلقه كينشليز، كينشليز، موج ايدر وى انتهايه منصب
اولورسه، دريى زمانه انداخت ايدلمش بروقعه ده، عيني
نسبت رياضيه داخلنده توسع و موج ايدر، آچيلير، آچيلير،
و استقبال بويه جه تشكيل و تركيب اولنور. دنياده
سببىز وقعه اولماز. اسباب ازلدن كلير، وقايع ايد
طوغرى سوروكلير. البته، افلاكي تدوير ايدن قوانين
كبي، بوزمان دينلن شي غير قابل التعريفك ده سيري
تنظيم ايدن دساتير وارد. آنلى آرييوردم. مفكره مك
قعرنده، جهاتنده، ماضيدن آلدنيى خصائصده، استقباله
آچيق اولان مخرجنده بونلري آرييوردم. دماغده
خفريات ياييوردم. شخصيتمده نهله سقوبله، ميقر و سقوبله
تعميقاته كي ريشيوردم. بيليرم: شخصاً عاجز و ناتوانم.
بيوك برذكا ايله ممتاز دكم. فقط شوكا اطمتانم بر كالدركه
روح واذعان دينلن مفهوم، برشي واحددر. او تيچزى
قبول ايتمز. بنده اوكلك آيرللمش بر جزئي. يا خود،

سوزلرمك بربري نقض ايتامسنى ايسته رايسه كره بنده،
روح عمومينك بر قسمي يم ديه يم. بيليورم كه بورو حك
ايچنده، يورولمده دن، قور كتيرومده دن، قطع مسافات
ايدرايسم البته برشيلر بوله جغ. البته فضاي روهك
نواحى بعيد سنده بنى نظمين ايد بيله جك حقيقتلر اويويور.
آنك ايچون زمانه نك خنده استهزاسندن قورقيه رق،
حال ايله، عصر ايله، علاقه مى كسيورم واسكى - سزه كوره
بك يكي، چونكه جمله سى احفاد بكنزك يوزلرجه درجه
آشاغى احفاديدر. - متصوفه نك اصوللري بك ابتدائى
كورره نك ترك ايله دهافى بر طرزده صيد استقباله، تحري
آنى كهيديورم. بوسفر بعيد مده بكا مداراتسكا اوله جق،
اى كران قدر تيمه س حضرة نرى، بر نصيحت احسان
ايد بيليرميسك؟

اختيار بر آز دوشوندى. صكره آياغه قالقدى.
بنى آلدن طوته رق بر حجره كتوردى. اوراده اب
وجدينك موميلارى بولونيوردي. بر مدت آنلره باقدى.
روحانيتلرندن استمداد ايدر كبي بر طور آلدى. برده
اوزيريسك هيكلنه نكران اولدى. آندن صكره بكا
متبسمانه، بر آزده مستهزيانه، فقط هر حالده پدران
خطاب ايله:

— اوغلم! اوت! وقايع بربرينه مربوطدر و باشقه
درلوده اوله ماز. هر شيك مقدمه سى ازله، خاتمه سى
ايدده در. هر بعدك بدائى، نهايتى بى انتهايه اولديكى كبي.
فقط بز، كال عجز منزله، ده ماضى بى بيلميورز؛ ماضى
دينلن شو ارض فسيحى قازوب ايچنده كى اشياى عتيقه بى
هنوز چيقارده مامشز كه آتئى تصرفه تشبث ايدم. سن،
عزير اوغلم، بو قدر حرص علمك ايله اوقيانوس تاريخك
برقظه لايتجزاسنه مالك اوله بيلدكمى كه احتراصاتكى بويه
نسبتسزجه بيوتيورسك؟ بنى، بنم متبوع الوهيتناهمى،
بزم اولمزي بيليورميسك كه زمانك ماوراسنه كيتمك
ايتيورسك؟ بوادعاده بولونه مازسك؛ چونكه بن بيله،
فرعون عليه الصلواتك وزير مورخى اولديغم حالده هنوز

امليله الهمي قالدیرر ایکن آیاغم قایدی؛ یره دوشدم .
 اوقدر خیزی دوشمشم که اسکمه دورلمش باشمی ده یکی
 کویده کی بالقونمک پارمقلغه اورمشم. آی ینه اسکی برنده .
 ۸ - ۹ اغستوس کیجه سی ۱۳۲۹

مهرل نوری

فاتالیزم - تنقید فلسفی

اسکی انسانلر طبیعت حقنده کی فکرلری کندی
 حیاتلرندن استنباط ایدرلردی . انسانده افعال ، حادثات
 افکار و حسیاتک تظاهری ، فعالیتی در . انسانده افعال
 هان اکثریا بر پلان ، بر پروگرام ایله اولدن تعیین اولتور .
 اشته وقایع طبیعیده بویه ایضاح ایدیلردی . اونلر ده
 بویوک برقوتک ، بر عقل کلینک اولجه تعیین ایتدیکی پلان ،
 پروگرام داخلنده وقوعه کلیر ظن اولتوردی . کائناتک
 موجودیتسده علت اولیه بشرک موجودیتی ایدی ! .
 محضا بشرک مسکنی اولدوغی ایچون مثلا ارض بوتون
 سیاره لری مرکز و اشرفی عد ایدیلردی . دیگر سیاره لر ،
 کونشله هپ ارض اطرافنده دونیورلردی ! .

غالبه بو فکری ییقدی . صکرا ارضی اوزرنده
 جماداتک ، نباتاتک ، حیواناتک حکمت وجودی بشرک
 وارلنی ظن اولتوردی . لامارق ، داروین ، هه قه
 بوفکری ییقدیلر ، نباتات و حیوانات کی بشرده اوزون
 بر توافق و تکاملک اثری اولدوغنی کوستردیلر .

دائما الک صوک تشکلات ، الک صوک مخلوقات محیطه ،
 ماضیه ، زمانه ، احوال و شرائطه توافق ایتشلردر ،
 انیسیت و اعتیاد پیدا ایتشلردر ، او درجه ده کی اونلرک
 خارجنده موجودیتلری پایدار اولماز .

حال بوکه دارالفنونلر مزده ، عالی مکتبلر مزده بعض
 بویوک معلملر ، شایان حیرت که ، اسکی عناصری ، اسکی
 شرائطی یکی مخلوقات ایچون ، مثلا انسانلر ایچون بر
 پروگرام موجبجه اولجه یرادلش اولدوغنی تلقینده
 اصرار ایدیورلر .

بک یقین بر ماضینک اسرارینه اطلاع کسب ایده مدم .
 بندن صکره البته وادی نیلده کی متروکاتی بیقمشلردر .
 آنک ایچون جهان مصرک خزینهلری سن اصلا بیهل مزسک .
 تعجب ایدرم ! اولمشی ترک ایله اوله جغه نصب نظر ، بکا
 غریب کورینیور . فکرلرک حریتته مفرط بر طرفدار
 اولسه ایدم سکا بوسودادن واز کچ دیر ایدم .

بوسوزلری سویلرکن ، اوزاقلردن برسس ایشدک .
 دربندن بری بزی چاغیریوردی . حکیم بو دعوتدن
 هم نمون اولدی ، همده قورقدی . زیرا اوز زمانه قدر
 ایکنجی رتبه اللهلردن تلقی اولونان آویلیس نامنده کی
 معبودک طاش هیکلی جانلانمشدی . بو غریب الشکل
 تکرینک ایکی یوزی واردی : بری ماضیه ، دیگر
 آتییه نکران . بو یوزلردن بری کیتدجه ده عبوس
 اولدی . و بر آرزوکره بر اشک باشی هیئته تمثیل ایتدی .
 قولالری بیودی . دیگر یوزی اوزمانه قدر مستور ایش .
 قوللری آچلیدی و غایت ظریف ، انجه ایکی مرمر آل ینه
 مرمر یچی فطین بر طورایله یواشجه آچدی . تصویری
 دکل ، تخیلی بیله تمتع بر قادین باشی ، میدان چیقدی .
 کوزلری ، طاش اولدیغندن ، ابدیاً قابالی ایدی . شکل
 و هیئتی اوقدر معیندار ایدی که آنی آکلامغه ابدیتشمز .
 هر ایکیمز ، بو بدیع هیکلک آیاق اوچنده ساجدانه
 طوردد . الهه نک بوینده زرین بر پرکار آصامشدی .
 زیر پای حشمتده ماضیدن کلیر ، استقباله آقار بزدره
 تصویر ایدلشدی که صویک نصل کلدیکی کورلدیکندن ،
 نه ستمه آقه جنی استدلال اولونه بیلیردی .

تیتمه س حکیم پیرانه بروضیت آلدی و الهی طوته رق :
 — ای اولاد! آلهه نک سینئه سیمینئه تعلیق ایدلش
 شو پرکار زرنی بر تقریب آله بیلیرایسه ک شو دائرلردن
 کچر سک؛ صو کده کی صالونه کیررسک . اوراده علوم اولین
 و آخرین موجوددر . او پرکار ، حقیقی بر مفتاحدر .
 چالیش ، بن اختیارلدم . آنی آلمغه آرتق مقتدر دکل .
 دیدی و غائب اولدی . بن ایسه ، پرکاره ظفریاب اولمق